

Asia: VN/18505/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi

Kommentit esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuista yleisesti

Kommentit yleisesti esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuista

Akava pitää esityksen tavoitteita ja ehdotettuja ratkaisuja perusteltuina.

Digitalisaatio on muuttanut merkittäväällä tavalla yhteiskuntaa ja sen toimintatapoja. Muutoksen vauhti kiihtyy. Nyt käynnissä oleva digitaalisen henkilöllisyydistodistuksen kansallinen valmistelu on osa tätä kehitystä.

Kommentit digitaalisesta henkilöllisyydistodistuksesta

Akava pitää esitystä digitaalisesta henkilöllisyydistodistuksesta kannatettavana.

On tärkeää, että digitaalisen henkilöllisyydistodistuksen helppokäyttöisyys toimii jatkokehittämisen ja toimeenpanon ohjenuorana.

Kommentit ulkomaalaisen digitaalisesta asiointivälineestä

Akava pitää esitystä ulkomaalaisen digitaalisesta asiointivälineestä kannatettavana. Ehdotettu uudistus helpottaa ulkomaalaisten henkilöiden asiointia Suomessa sekä sujuvoittaa esimerkiksi Suomeen opiskelemaan tai töihin muuttavan henkilön integroitumista yhteiskuntaan.

Kommentit luonnollisen henkilön tunnistusvälineestä

Akava kannattaa esitystä.

Kommentit ehdotetusta toimintamallista ja viranomaisten tehtävistä palveluiden tuottajina

Akava pitää ehdotettua toimintamallia perusteltuna. Sen käyttöönottoon on oltava tarjolla riittävästi neuvontaa.

Esitysluonnokseen sisältyvät säädösehdotukset ja niiden perustelut

Kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta sekä esitetystä sääntelystä yleisesti

-

Kommentit ehdotuksesta Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista annettavaksi laiksi

-

Kommentit ehdotuksesta digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta annettavaksi laiksi

On tärkeää, että digitaalisen henkilöllisyystodistuksen käyttöönotto edellyttää riittävän luotettavaa tunnistautumista.

Kommentit muuhun ehdotettavaan lainsäädäntöön

-

Kommentit henkilötietojen käsittelyä koskevista sääntelyratkaisuista sekä tietosuojaa koskevista kysymyksistä

-

Kommentit esityksen perustuslakia ja säätämisyjärjestystä koskevista kysymyksistä

-

Kommentit esityksessä esitetystä alustavasta kilpailuoikeudellisesta arviosta

-

Kommentit muista esitykseen ja sen valmisteluun liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä

-

Vaikutusten arviointi

Kommentit vaikutusten arvioinnista yleisesti

Akava pitää tehtyä vaikutusten arviointia yleisesti ottaen kattavana.

Kommentit taloudellisista vaikutuksista

-

Kommentit vaikutuksista viranomaisten toimintaan

-

Kommentit muista yhteiskunnallisista vaikutuksista ja ympäristövaikutuksista

-

Millaisia vaikutuksia ehdotetulla sääntelyllä olisi oman organisaationne tai toimialanne näkökulmasta?

Uudistus helpotta ulkomaalaisten henkilöiden asiointia Suomessa sekä sujuvoittaa esimerkiksi Suomeen opiskelemaan tai töihin muuttavan henkilön integroitumista yhteiskuntaan.

Kohdennetut kysymykset vaikutusten arvioinnin tarkentamiseksi jatkovalmistelun aikana (lausunnonantaja voi valita itselleen soveltuvat teemat)

Julkishallinnon toimijoita pyydetään arvioimaan, millaisia määrärahaveikutuksia (esimerkiksi järjestelmäkustannuksia tai henkilöstökustannuksia) esitetyllä lainsäädännöllä ja ratkaisuilla arvioidaan olevan organisaatiossa sekä ottamaan kantaa ovatko muutokset hoidettavissa nykyisten määrärahojen puitteissa vai vaativatko ne lisämäärärahoja.

-

Kiellettyä valtiontukea ja kilpailuneutraliteettia koskevia kysymyksiä on käsitelty valmistelun aikana, mutta näitä kysymyksiä ei ole kyetty arvioimaan tyhjentävästi. Miten arvioisitte näitä kysymyksiä ja miltä osin esitettyä arviota olisi erityisesti tarkennettava? Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotuksilla olevan kilpailulle sekä olemassa olevien että tulevaisuudessa kehittyvien palveluiden näkökulmasta?

-

Vastaavatko suunnitellut ratkaisut asiointipalveluiden tarpeeseen?

On oletettavaa, että kuluttamisen ja viranomaisasiointiin siirtyessä verkkoon myös digitaalisen asiointipalveluiden tarve niin kotimaassa kuin rajat ylittävässä toiminnassa kasvaa. Suunnitellut ratkaisut ovat oikeansuuntaisia.

Miten arvioitte ehdotusten vaikuttavan tunnistuksen hyödyntäjien toimintaan, esimerkiksi asiointipalveluiden tarjoajiin? Onko ehdotuksella vaikutuksia esimerkiksi sähköisen tunnistamisen käyttöön, liiketoiminnan kannattavuuteen tai investointien tarpeeseen?

-

Millaisia teknisiä toteutuksia tai hankintoja digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja/tai ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen hyödyntäminen osaltanne tai toimialallanne edellyttäisi sähköisessä ja/tai käyntiasioinnissa? Miten tämä vertautuu tunnistuspalveluiden ostoon luottamusverkoston toimijoilta?

-

Mitä vaikutuksia digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja/tai ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen tarjoamisella yksityisen sektorin käyttöön on nykyiseen tunnistuspalveluiden hankintaan luottamusverkoston palveluntarjoajilta?

-

Onko esityksellä vaikutuksia uusien yksityisen sektorin tunnistusvälineiden tai -palveluiden tarjonnan syntymiseen luottamusverkostossa tai sen ulkopuolella?

-

Millä tavoin arvioitte esitettyjen ratkaisujen vaikuttavan nykyisten vahvan sähköisen tunnistamisen palveluntarjoajien liiketoimintaan? Onko tähän vaikutusta sillä, missä määrin ja kuinka kauan palveluntarjoajille maksettaisiin tunnistustapahtumista julkisen sektorin palveluihin tai sillä, onko digitaalinen henkilöllisyystodistus luottamusverkostotoimijoiden hyödynnettävissä maksutta?

-

Millä tavoin arvioitte ehdotusten vaikuttavan ulkomaisiin yrityksiin ja asiointipalveluihin?

-

Miten esitetyt ratkaisut ja ehdotettava sääntely vastaavat erityisryhmien tarpeisiin erilaisissa asiointitilanteissa? Onko yhdenvertaisuus otettu riittävästi huomioon?

Ratkaisut ovat oikeansuuntaisia. Esteettömyys ja saavutettavuus ovat peruseriaatteita myös digitaalisten palveluiden muotoilussa. Ne ovat perusedellytyksiä osallisuudelle ja yhdenvertaisuudelle.

Arvioitko, että hankkeessa esitetty ratkaisu parantaa alle 15-vuotiaiden mahdollisuuksia sähköiseen asiointiin? Mahdollistavatko ratkaisut sen, että asiointipalvelut voivat halutessaan huomioida palvelussaan henkilön iän? Onko alaikäisten asiointimahdollisuuksien mahdollisella laajenemisella vaikutuksia asiointipalveluiden tuottamiseen?

-

Millä tavoin arvioitte, että esitys vaikuttaa ulkomaalaisten henkilöiden mahdollisuuksiin käyttää asiointipalveluita Suomessa tai ennen maahan saapumista? Millaisia vaikutuksia esityksellä on työntekijöiden liikkuvuuteen?

Uudistus helpottaa ulkomaalaisten henkilöiden asiointia Suomessa sekä sujuvoittaa esimerkiksi Suomeen opiskelemaan tai töihin muuttavan henkilön integroitumista yhteiskuntaan.

On tärkeää varmistaa, että ulkomaalaisille henkilöille on tarjolla riittävästi tietoa ja neuvontaa heille tarkoitettusta digitaalisesta asiointivälineestä ja että sen käyttöönotto ja käyttö on mahdollisimman helppoa.

Onko tietoturvallisuutta ja tietosuojaa koskevat kysymykset mielestänne otettu riittävästi huomioon esitetyissä ratkaisuissa ja ehdotetussa sääntelyssä?

-

Muut kommentit

Osaavan työvoiman saatavuus on varmistettava suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan säilyttämiseksi. Tässä osaamisperusteisen maahanmuuton vauhdittaminen on maahantuloa prosessia

ja kotoutumisen kannalta aivan keskeistä: viranomaisasiointia on digitalisoitava mahdollisimman pitkälle yhdenvertaisuus- ja saavutettavuuskysymykset huomioiden. Uudistuksia tehtäessä olennaista on tarjota riittävästi ohjeistusta ja neuvontaa niin palveluiden käyttäjille kuin niitä tarjoaville tahoille.

Sahamies Miika
Akava ry